

Полазећи од препоруке Европске комисије из Годишњег извештаја о напретку, као и мерила за отварање поглавља 8 – Политика конкуренције, а које се односе на додатно усаглашавање са европским правним тековинама и испуњавање критеријума оперативне независности и јачање капацитета Комисије за контролу државне помоћи, неопходно је изменити постојећи закон у овој области. Доношењем новог закона биће прецизиране одредбе и отклоњене нејасноће које су уочене у примени, уз обезбеђење транспарентности у додели државне помоћи прописивањем јасних правила, а нарочито ће се ојачати капацитети Комисије која треба ефикасном применом закона да допринесе подстицању привредног развоја.

У циљу обезбеђивања оперативне независности Комисије нужно је уредити њен положај, избор органа, али и радно правни статус запослених у Комисији имајући у виду специфичност њених овлашћења. Поред Европске комисије, о неопходности успостављања јасне организационе структуре и формулисања Комисије као правног лица је указано и од стране организација цивилног друштва (Савет страних инвеститора, НАЛЕД, Транспарентност Србија и др.) али и Владиних и других независних тела (Савет за борбу против корупције, Државна ревизорска институција). Приликом израде радне верзије, у погледу организационе структуре Комисије, узете су обзир препоруке и предлози НАЛЕД-а, Центра за европске политике (ЦЕП), али и упоредна правна становишта, односно препоруке експерата са PLAC (Policy and legal advice center) пројекта. Оба пројекта су финансирана средствима Европске уније. Имајући у виду да у Републици Србији постоји пракса приликом формулисања независног државног органа, предложена организациона структура не одступа од већ постојећих (као што је Комисија за заштиту конкуренције, Државна ревизорска институција, Фискални савет и др.).

Измене подразумевају увођење јасне дефиниције шта се сматра под државном помоћи а шта не и под којим условима (Алтмарк критеријум, Market Economy Operator Principle и др.), као и јасно означавање инструмената за доделу. Поред тога, формулисани су нови институти као што су периодични пенал, непосредни увид, управне мере, застарелост, регистар додељене државне помоћи, правило кумулације и сл.

Пре израде радне верзије, анализирана су постојећа решења, а нарочито она која се односе на поступке пред Комисијом. Поступак пред Комисијом је посебан управни поступак који спроводи Комисија када поступа у управним стварима, али се предвиђа и примена Закона о општем управном поступку па је стога неопходно урадити усклађивање процесног дела закона. Предложено решење садржи јасну дистинкцију између претходне контроле која се састоји у оцени усклађености прописа и других аката на основу пријаве, као и накнадне контроле која се изузетно спроводи по службеној дужности када Комисија има сазнања да помоћ није у складу са правилима о додели државне помоћи. Такође, прописана је јасна обавеза достављања прописа на мишљење, као и недвосмислено одређење у погледу дозвољености неусклађене помоћи. Поред тога, обавеза пријаве је прописана и за оне индивидуалне државне помоћи које се доносе на основу шеме коју је Комисија оценила, а чија укупна вредност прелази одређени новчани праг. На предложени начин, преносе се одговарајући институти предвиђени Уредбом Савета (ЕУ) 2015/1589 од 13. јула 2015. године о утврђивању детаљних правила примене члана 108. УФЕУ.

С тим у вези Одлуком Владе 05 Број: 02-12441/2018 од 20. децембра 2018. године образована је Радна група за израду Нацрта закона о контроли државне помоћи.

Радна група је израдила прву верзију Нацрта закона о контроли државне помоћи који представља полазну основу за даљи рад на уређењу ове значајне области а коју у складу са обавезом из члана 77. Закона о државној управи („Сл. гласник РС“, бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 47/2018 и 30/2018 – др.закон), Министарство финансија објављује. У складу са Пословником Владе, по изради Нацрта закона, биће организована јавна расправа.